

Chana and Shmuel

Rabbi Ya'akov Trump

KINS

12:30-1:15

TABLE OF CONTENTS

WEDNESDAY NACH
SHIUR

Text

Struggles and Misunderstandings

(Shmud Alef 1:1-18)

Page 1

Salvation and Song

(Shmud Alef 1:19-2:10)

Page 3

Additional Sources to Text

Page 6

Iyun One: Changeover – The Movement from Shoftim to Shmuel

Page 7

Iyun Two: Two Nezirim

Page 10

Map

Page 14

YESHIVA UNIVERSITY
TORAH MITZION
KOLLEL OF CHICAGO

ENRICH • ENGAGE • INSPIRE

Chana and Shmuel

Text

Struggles and Misunderstandings (Text in depth Shmuel Alef 1:1-18)

- א** וַיְהִי אִישׁ אֶחָד מִן־הָרְמָתִים, צוֹפִים--מֵהַר אֶפְרָיִם; וּשְׁמוֹ אֶלְקָנָה בֶן־יֶרַחַם בֶּן־אֵלִיהוּא, בֶּן־תְּחוּ בֶן־צוּף--אֶפְרַתִּי.
- 1 Now there was a certain man of Ramathaim-zophim, of the hill-country of Ephraim, and his name was Elkanah, the son of Jeroham, the son of Elihu, the son of Tohu, the son of Zuph, an Ephraimite.
- ב** וְלוֹ, שְׁתֵּי נָשִׁים--שֵׁם אַחַת חַנָּה, וְשֵׁם הַשֵּׁנִית פְּנִינָה; וַיְהִי לְפְנִינָה יְלָדִים, וּלְחַנָּה אֵין יְלָדִים.
- 2 And he had two wives: the name of the one was Hannah, and the name of the other Peninnah; and Peninnah had children, but Hannah had no children.
- ג** וַעֲלָה הָאִישׁ הַהוּא מְעִירוֹ מִיָּמִים יְמִמָּה, לְהַשְׁתַּחֲוֹת וּלְזַבַּח לַיהוָה שָׁנָה אֶתְּשָׁלָה; וְשָׁם שָׁגִי בְנֵי־עֲלִי, חֲפְנֵי וּפְנִיחָס, כְּהֹנִים, לַיהוָה.
- 3 And this man went up out of his city from year to year to worship and to sacrifice unto the LORD of hosts in Shiloh. And the two sons of Eli, Hophni and Phinehas, were there priests unto the LORD.
- ד** וַיְהִי הַיּוֹם, וַיִּזְבַּח אֶלְקָנָה; וַנָּתֵן לְפְנִינָה אֲשֶׁתּוֹ, וּלְכָל־בָּנֶיהָ וּבָנוֹתֶיהָ--מְנוֹת.
- 4 And it came to pass upon a day, when Elkanah sacrificed, that he gave to Peninnah his wife, and to all her sons and her daughters, portions;
- ה** וּלְחַנָּה, יָתֵן מְנָה אַחַת אֶפְיָם: כִּי אֶת־חַנָּה אָהַב, וְה' סָגַר רַחֲמָהּ.
- 5 but unto Hannah he gave a double portion; for he loved Hannah, but the LORD had shut up her womb.
- ו** וַכַּעֲסָתָה צָרְתָהּ גַם־כַּעַס, בְּעִבּוֹר הַרְעָמָה: כִּי־סָגַר ה', בְּעַד רַחֲמָהּ.
- 6 And her rival vexed her sore, to make her fret, because the LORD had shut up her womb.
- ז** וַכֵּן יַעֲשֶׂה שָׁנָה בְּשָׁנָה, מִדֵּי עֲלֹתָהּ בְּבַיִת ה'--כֵּן, תִּכְעַסְנָהּ; וְתִבְכֶּה, וְלֹא תֹאכַל.
- 7 And as he did so year by year, when she went up to the house of the LORD, so she vexed her; therefore she wept, and would not eat.

ח וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה
אִישָׁהּ, חֲנָה לָמָּה תִּבְכִּי
וְלָמָּה לֹא תֹאכְלִי, וְלָמָּה,
יָרַע לְבָבְךָ: הֲלוֹא אֲנֹכִי
טוֹב לָךְ, מֵעֲשָׂרָה בָּנִים.

8 And Elkanah her husband said unto her: 'Hannah, why weepest thou? and why eatest thou not? and why is thy heart grieved? am not I better to thee than ten sons?'

ט וַתִּקַּם חֲנָה, אַחֲרֵי
אֲכָלָהּ בְּשִׁלֹּה וְאַחֲרֵי שָׁתָה;
וַעֲלִי הַכְּהֵן, יוֹשֵׁב עַל-
הַכִּסֵּא, עַל-מְזוּזוֹת, הַיְכָל
ה'.

9 So Hannah rose up after they had eaten in Shiloh, and after they had drunk--now Eli the priest sat upon his seat by the door-post of the temple of the LORD;

י וְהִיא, מְרֵת נַפְשׁ;
וַתִּתְפַּלֵּל עַל-ה', וּבְכָה
תִּבְכֶּה.

10 and she was in bitterness of soul--and prayed unto the LORD, and wept sore.

יא וַתִּדְרֹךְ נֶדֶר וַתֹּאמֶר, ה'
צְבָאוֹת אִם-רָאָה תִּרְאֶה
בְּעֵינֵי אֲמִתְךָ וּזְכַרְתָּנִי וְלֹא-
תִשְׁכַּח אֶת-אֲמִתְךָ, וְנִתְּתָה
לְאִמְתְּךָ, זָרַע אֲנָשִׁים--
וְנִתְּתִיו לַה' כָּל-יְמֵי חַיָּיו,
וּמוֹרָה לֹא-יַעֲלֶה עַל-רֹאשׁוֹ.

11 And she vowed a vow, and said: 'O LORD of hosts, if Thou wilt indeed look on the affliction of Thy handmaid, and remember me, and not forget Thy handmaid, but wilt give unto Thy handmaid a man-child, then I will give him unto the LORD all the days of his life, and there shall no razor come upon his head.'

יב וְהָיָה כִּי הִרְבִּיתָהּ,
לְהִתְפַּלֵּל לְפָנֵי ה'; וַעֲלִי,
שָׁמַר אֶת-פִּיהָ.

12 And it came to pass, as she prayed long before the LORD, that Eli watched her mouth.

יג וְחֲנָה, הִיא מְדַבֶּרֶת עַל-
לְבָהּ--רַק שִׁפְתֶיהָ נִעוֹת,
וְקוֹלָהּ לֹא יִשְׁמַע; וַיַּחְשְׁבֶהָ
עָלֶי, לְשֹׁכְרָה.

13 Now Hannah, she spoke in her heart; only her lips moved, but her voice could not be heard; therefore, Eli thought she had been drunken.

יד וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ עָלֶי, עַד-
מָתַי תִּשְׁתַּכְּרוּן; הֲסִירִי
אֶת-יַיִנְךָ, מֵעַלְיָךְ.

14 And Eli said unto her: 'How long wilt thou be drunken? put away thy wine from thee.'

טו וַתַּעַן חֲנָה וַתֹּאמֶר, לֹא
אֲדֹנָי, אִשָּׁה קִשְׁת-רוּחַ
אֲנֹכִי, וַיַּיִן וְשִׁכָר לֹא
שָׁתִיתִי; וְאֲשַׁפֵּךְ אֶת-נַפְשִׁי,
לְפָנֵי ה'.

15 And Hannah answered and said: 'No, my lord, I am a woman of a sorrowful spirit; I have drunk neither wine nor strong drink, but I poured out my soul before the LORD.'

טז אַל-תִּתֵּן, אֶת-אֲמָתְךָ, לְפָנַי, בַּת-בְּלִיעַל: כִּי-מְרֹב שִׁיחֵי וְכַעְסִי, דִּבַּרְתִּי עַד-הִנֵּה.

16 Count not thy handmaid for a wicked woman: for out of the abundance of my complaint and my vexation have I spoken hitherto.'

יז וַיַּעַן עָלַי וַיֹּאמֶר, לְכִי לְשָׁלוֹם; וְאֵלֶקִי יִשְׂרָאֵל, יִתֵּן אֶת-שְׁלַתְךָ, אֲשֶׁר שָׂאֵלְתָּ, מִעַמּוֹ.

17 Then Eli answered and said: 'Go in peace, and the God of Israel grant thy petition that thou hast asked of Him.'

יח וַתֹּאמֶר, תִּמְצָא שְׂפָחַתְךָ חֵן בְּעֵינַיִךְ; וַתֵּלֶךְ הָאִשָּׁה לְדַרְכָּהּ וַתֹּאכַל, וּפְנֵיהָ לֹא-הָיוּ-לָהּ עוֹד.

18 And she said: 'Let thy servant find favour in thy sight.' So the woman went her way, and did eat, and her countenance was no more sad.

Salvation and Song (Text in depth Shmuel Alef 1:19-2:10)

יט וַיִּשְׁכְּמוּ בַבֹּקֶר, וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ לְפָנַי ה', וַיָּשׁוּבוּ וַיָּבֹאוּ אֶל-בֵּיתָם, הָרַמְתָּה; וַיֵּדַע אֶלְקָנָה אֶת-חַנָּה אִשְׁתּוֹ, וַיִּזְכְּרָהּ ה'.

19 And they rose up in the morning early, and worshipped before the LORD, and returned, and came to their house to Ramah; and Elkanah knew Hannah his wife; and the LORD remembered her.

כ וַיְהִי לְתַקְפוֹת הַיָּמִים, וַתַּהַר חַנָּה וַתֵּלֶד בֵּן; וַתִּקְרָא אֶת-שְׁמוֹ שְׁמוּאֵל, כִּי מָה' שָׂאֵלְתִּיו.

20 And it came to pass, when the time was come about, that Hannah conceived, and bore a son; and she called his name Samuel: 'because I have asked him of the LORD.'

כא וַיַּעַל הָאִישׁ אֶלְקָנָה, וְכָל-בְּיָתוֹ, לְזִבְחַת ה' אֶת-זִבַּח הַיָּמִים, וְאֶת-נְדָרוֹ.

21 And the man Elkanah, and all his house, went up to offer unto the LORD the yearly sacrifice, and his vow.

כב וַחַנָּה, לֹא עָלְתָה: כִּי-אָמְרָה לְאִישָׁהּ, עַד יִגְמַל הַנֶּעַר וְהִבֵּאתִיו וְנִרְאָה אֶת-פְּנֵי ה', וַיֵּשֶׁב שָׁם, עַד-עוֹלָם.

22 But Hannah went not up; for she said unto her husband: 'Until the child be weaned, when I will bring him, that he may appear before the LORD, and there abide for ever.'

כג וַיֹּאמֶר לָהּ אֶלְקָנָה, אִישָׁה עֲשֵׂי הַטוֹב בְּעֵינַיִךְ, שְׁבִי עַד-גְּמֻלְךָ אֶתוֹ--אֵדָה לַיהוָה וְיִשְׁמַע אֶת-קוֹלְךָ.

23 And Elkanah her husband said unto her: 'Do what seemeth thee good; tarry until thou have weaned him; only the LORD establish His word.' So the

יָקָם ה', אֶת-דָּבָרוֹ; וַתֵּשֶׁב
הָאִשָּׁה וַתִּינֶק אֶת-בְּנָהּ,
עַד-גְּמֻלָּה אֹתוֹ.

woman tarried and gave her son suck,
until she weaned him.

כד וַתַּעֲלֶהּ עִמָּה כְּאִשָּׁר
גְּמֻלָּתוֹ, בְּפָרִים שְׁלֹשָׁה
וְאֵיפָה אַחַת קֶמַח וְנָבֶל זֵינ,
וַתְּבִאֶהוּ בֵּית-ה' שְׁלוֹ;
וְהַנְּעָר, נָעַר.

24 And when she had weaned him, she
took him up with her, with three
bullocks, and one ephah of meal, and a
bottle of wine, and brought him unto
the house of the LORD in Shiloh; and
the child was young.

כה וַיִּשְׁחָטוּ, אֶת-הַפָּר;
וַיָּבֵאוּ אֶת-הַנְּעָר, אֶל-עֲלִי.

25 And when the bullock was slain, the
child was brought to Eli.

כו וַתֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי, חַי
נַפְשִׁי אֲדֹנָי; אֲנִי הָאִשָּׁה,
הַנִּצָּבֶת עִמָּכָה בְּזֶה,
לְהַתְּפִיל, אֶל-ה'.

26 And she said: 'Oh, my lord, as thy
soul liveth, my lord, I am the woman
that stood by thee here, praying unto
the LORD.

כז אֶל-הַנְּעָר הַזֶּה,
הַתְּפִלָּתִי; וַיִּתֵּן ה' לִי אֶת-
שְׂאֵלָתִי, אֲשֶׁר שְׂאֵלְתִי
מֵעֵמוֹ.

27 For this child I prayed; and the
LORD hath granted me my petition
which I asked of Him;

כח וְגַם אֲנֹכִי, הִשְׁאֵלְתֶהוּ
לֵה', כָּל-הַיָּמִים אֲשֶׁר הָיָה,
הוּא שְׂאוֹל לֵה'; וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
שָׁם, לֵה'. {ס}

28 therefore I also have lent him to the
LORD; as long as he liveth he is lent to
the LORD.' And he worshipped the
LORD there. {S}

Perek Beis

א וַתִּתְפַּלֵּל חַנָּה, וַתֹּאמֶר,
עֲלֹץ לִבִּי בַה', רָמָה קִרְנִי
בַה'; רָחַב פִּי עַל-אוֹיְבֵי, כִּי
שִׂמְחֹתִי בִישׁוּעָתְךָ.

1 And Hannah prayed, and said: my
heart exulteth in the LORD, my horn is
exalted in the LORD; my mouth is
enlarged over mine enemies; because I
rejoice in Thy salvation.

ב אֵין-קָדוֹשׁ כֶּה', כִּי אֵין
בְּלִתֶּךָ; וְאֵין צוּר, כְּאֶלְקִינוּ.

2 There is none holy as the LORD, for
there is none beside Thee; neither is
there any rock like our God.

ג אַל-תִּרְבּוּ תְּדַבְּרוּ גְבוּהָהּ
גְבוּהָהּ, יֵצֵא עֵתְק מִפִּיכֶם:
כִּי אֵל דְּעוֹת ה', וְלֹא (וְלוֹ)
נִתְּכֵנוּ עֲלֻלוֹת.

3 Multiply not exceeding proud talk;
let not arrogancy come out of your
mouth; for the LORD is a God of
knowledge, and by Him actions are
weighed.

- ד קִשְׁתֵּי גִבּוֹרִים, חֲתִים ;
וּנְכַשְׁלִים, אָזְרוּ חֵיל.
- ה שְׂבִיעִים בִּלְחֵם נִשְׁכְּרוּ,
וְרַעֲבִים חָדְלוּ, עַד-עֲקָרָה
יִלְדָה שִׁבְעָה, וְרַבַּת בָּנִים
אֲמָלְלָה.
- ו ה' , מִמִּית וּמְחִיָּה ;
מוֹרִיד שְׂאוֹל, וְיַעַל.
- ז ה' , מוֹרִישׁ וּמַעֲשִׂיר ;
מִשְׁפִּיל, אֶף-מְרוֹמִים.
- ח מִקִּים מַעֲפֵר דָּל,
מֵאֲשַׁפֵּת יָרִים אֲבִיוֹן,
לְהוֹשִׁיב עִם-נְדִיבִים, וְכֶסֶף
כְּבוֹד יִנְחִלֵם : כִּי לֵה'
מִצְקֵי אֶרֶץ, וַיִּשֶׁת עֲלֵיהֶם
תִּבֵּל.
- ט רַגְלֵי חֲסִידוֹ יִשְׁמֵר,
וְרָשָׁעִים בְּחֹשֶׁךְ יִדְמוּ : כִּי-
לֹא בְכַח, יִגְבֵּר-אִישׁ.
- י ה' יַחֲתוּ מְרִיבּוֹ, עָלוּ
בְּשָׁמַיִם יִרְעֵם--ה' , יָדִין
אֲפֹסִי-אֶרֶץ ; וַיִּתֵּן-עוֹז
לְמֶלֶכּוֹ, וַיִּרְם קֶרֶן מְשִׁיחוֹ.
{פ}
- 4 The bows of the mighty men are broken, and they that stumbled are girded with strength.
- 5 They that were full have hired out themselves for bread; and they that were hungry have ceased; while the barren hath borne seven, she that had many children hath languished.
- 6 The LORD killeth, and maketh alive; He bringeth down to the grave, and bringeth up.
- 7 The LORD maketh poor, and maketh rich; He bringeth low, He also lifteth up.
- 8 He raiseth up the poor out of the dust, He lifteth up the needy from the dung-hill, to make them sit with princes, and inherit the throne of glory; for the pillars of the earth are the LORD'S, and He hath set the world upon them.
- 9 He will keep the feet of His holy ones, but the wicked shall be put to silence in darkness; for not by strength shall man prevail.
- 10 They that strive with the LORD shall be broken to pieces; against them will He thunder in heaven; the LORD will judge the ends of the earth; and He will give strength unto His king, and exalt the horn of His anointed. {P}

KEY for Fonts

פסוקים

חז"ל

נופדרשים

Additional Sources to Text

1. Malbim, 1:3

ושם שני בני עלי. הוא טעם למה דק הוא לבדו עלה מעידו לדרגל, משיב כי העם היו נמנעים אז מעלות לדרגל מפני בני עלי שהיו לשמחה בעיני העם, וביזה ספר גם בשבחו שאע"פ כן לא נמנע הוא מעלות מימים ימימה, (ונטול) (ונטול) שכר בנגד בולם;

2. Radak, 1:5

מנה אחת אפים - מנה אחת נבבדת להשיב אפה ובעסה וכן ארך אפים ארך בעם ויזנתן תרגם חולק חד בחיד ד"ל מנה הדאוויה להתקבל בסדר פנים יפות, ... ואדוני אבי ז"ל פי' אפים בעם כלומר בבעם היה נותן לה מנה אחת לבד לפי שהש"י סגר את רחמה ולא היו לה בנים שיתן לה מנות כמו לבני פנינה היה לו בעם ועצב בזה לפי שהיה אוהב חנה והיה מתאוה להיות לו ממנה בנים;

3. Rashi, 1:6

בעבוד הדעימה - שתתאונן, ודבותינו אמרו בעבוד הדעימה שתתפלל ולשם שמים נתבונה;

4. Malbim, 1:9

ותקם, הנה עד עתה סמכה א"ע על תפלת בעלה שהיה צדיק, ועתה שראתה שהוא מתיאש מן הרחמים התעוררה להתפלל בעצמה

5. Talmud Bavli, Brochos 31b

ותדר נדר ותאמר ה' צבאות, אמר רבי אלעזר: מיום שברא הקדוש ברוך הוא את עולמו, לא היה אדם שקראו להקדוש ברוך הוא צבאות עד שבאתה חנה וקראתו צבאות; אמרה חנה לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, מכל צבאי צבאות שבראת בעולמך קשה בעיניך שתתן לי בן אחד? משל למה הדבר דומה - למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו, בא עני אחד ועמד על הפתח, אמר להם: תנו לי פרוסה אחת! ולא השגיחו עליו; דחק ונכנס אצל המלך. אמר לו: אדוני המלך, מכל סעודה שעשית קשה בעיניך ליתן לי פרוסה אחת?

6. Malbim, 1:21

ויעל האיש. גם עתה הגם שראו הנם שנעשה לאלקנה ע"י תפלתו במשכן ה' לא עלה איש מן העיד דק אלקנה זב"ב (בנ"ל ג)

7. Malbim, 1:23

אך יקם ה' את דברו. ר"ל כי לקמן בתפלת חנה יתבאר כי חנה השיגה בנבואה ששמואל יהיה שופט את ישראל ושהוא יזשיעם מיד שומיהם וכל עניניו אשר עברו עליו, ובודאי גלתה זאת לבעלה, ולכן אמר אך יקם ה' את דברו, ר"ל אני מסכים אל נדודך אך גם ה' יסכים אל נבואתך ויקיים הדבר אשר דבר לך;

8. Radak, 2:1

ותתפלל חנה ותאמר - התפללה לפני ה' ונתנה לו שבח והודאה על הבן שנתן לה והתפללה לה' שיחיה ויהיה לה' ות"י וצליאת חנה ברוח נבואה ואמרת כבוד שמואל בדי עתיד למיהוי נביאה על יש' וגו' ובת"י שידה זו על מלכי אומות העולם ועל כנסת ישראל ובפסוק אין קדוש בה' אמר על סנחדיב מלכא דאתוד אתנביאת ואמרת ובפסוק אל תרבו אמר על נבוכדנצר מלכא דבבל אתנביאת ואמרת ובפ' קשת גבורים חתים אמר על מלכות אנטיזכוס אתנביאת ואמרת ובפ' שבעים בלחם על בנוהי דהנן אתנביאת ואמרת ובפסוק ה' נמית ומחיה עד ה' יחתו מדיביו אמר על גמול הצדיקים בג"ע -בגן עדן- ועל פודענות הרשעים בגיהנם ובפ' ה' יחתו מדיביו אמרת דין גוג ומגוג ומלכות משיחנו, ולפי הפשט פתחה חנה בשירה זו על שלוי עולם ומתגאים ועל ענוי ארץ ושפלים כי הקדוש ברוך הוא רואה הכל ומשפיל גאים ומגביה שפלים כמו שהיה הדבר עליה ועל פנינה צרתה;

Iyun One: Changeover – The Movement from Shoftim to Shmuel

1. Agadas Bereishis, Perek 50:1 Nevi'im

ויהי איש אחד מן הרמתים (שמואל א'). ... כשהקב"ה רואה לדור שירשע, הוא חוזר ומבקש אפילו צדיק אחד שיתלה בשבילו, וכן את מוצא בירושלים שהיו רשעים, ובקש מהן אפילו צדיק אחד שיתלה להם בשבילו, שנאמר שוטטו בחוצות ירושלים וגו' אם תמצאו איש (ירמי' ה א) ... שהצדיק מעמיד את העולם על יסודו, כיון שחטאו בימי מיכה היו מקטרין לצלמו של מיכה, והיה העשן של שילה עולה מן זבחים של הקדוש ברוך הוא, ועשן צלמו של מיכה עולה מהר אפרים מבית מיכה, ומתערבין כאחת, שנאמר עלה עשן באפו ואש מפיו תאכל גחלים בערו ממנו (תהלים יח ט). כביכול חוזר ומבקש אפילו צדיק אחד, כדי שלא יהפוך את העולם, שנאמר אשר עוד בקשה נפשי ולא מצאתי, ואחר כך מצא לאלקנה אדם אחד, ויהי איש אחד.

2. Talmud Bavli, Baba Basra 15b

איוב בימי שמוט השופטים היה, שנאמר: (איוב כ"ז) הן אתם כולכם חזיתם ולמה זה הבל תהבלו, איזה דור שכולו הבל? הוי אומר שופטים

3. Talmud Yerushalmi, Yoma 1:1 Page 38c

רבי יוחנן בר תורתא אמר מצאנו שלא חרבה שילה אלא שהיו מבזים את המועדות ומחללין את הקדשים

4. Shoftim, 17:6

בימים ההם, אין מלך בישראל: איש הישר בעיניו, יעשה.

5. Shoftim, 21:25

בימים ההם, אין מלך בישראל: איש הישר בעיניו, יעשה.

6. Devorim, 12:5-8

יב, ה כי אם-אל-המקום אשר-יבחר ה' אלקיכם, מכל-שבטיכם, לשום את-שמו, שם--לשכנו תדרשו, ובאת שמה. יבו והבאתם שמה, עלתיכם וזבחיכם, ואת מעשרתיכם, ואת תרומת ידכם; ונדריכם, ונדבתיכם, ובכרת בקרכם, וצאנכם. יבו, ואכלתם-שם, לפני ה' אלקיכם, ושמתם בכל משלח ידכם, אתם ובתיכם--אשר ברכך, ה' אלקיך. יבו, לא תעשו--ככל אשר אנחנו עשים פה, היום: איש, כל-הישר בעיניו.

7. Talmud Bavli, Zevochim 117a-b

ת"ר: כל נידר ונידב היה קרב בבמה, שאין נידר ונידב אין קרב בבמה, מנחה וניזירות קריבין בבמה, דברי ר"מ... מאי טעמא דר"מ? דאמר קרא: +דברים יב+ לא תעשון ככל אשר אנחנו עושים פה היום, אמר להן משה לישראל: כי עייליתו לארץ, ישרות תקריבו, חובות לא תקריבו, מנחות וניזירות ישרות נינהו.

8. Shoftim, 18:31

וישימו להם, את-פסל מיכה אשר עשה, כל-ימי היות בית-האלקים, בשלה.

9. Talmud Bavli, Sanhedrin 103b

תניא, רבי נתן אומר: מגרב לשילה שלשה מילין, והיה עשן המערכה ועשן פסל מיכה מתערבין זה בזה. בקשו מלאכי השרת לדוחפו, אמר להן הקדוש ברוך הוא: הניחו לו, שפתו מצויה לעוברי דרכים. ועל דבר זה נענשו אנשי פלגש בגבעה. אמר להן הקדוש ברוך הוא: בכבודי לא מחיתם, על כבודו של בשר ודם מחיתם!

10. Tanna Devei Eliyahu Rabba, Parsha 9

כיוצא בדבר אתה אומר, ויהי איש אחד מן הרמתים וגו' (שמואל א'), היה אלקנה עולה ארבעה פעמים בשנה, שלשה מן התורה ואחת שקיבל עליו, שנאמר ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה וגו' (שמואל א' א), אלקנה הוא עלה ואשתו ובניו ובנותיו ואחיו ואחיותיו וכל קרוביו עמו וכל בני ביתו היה מעלה את הכל עמו, אמר, שלא (למדו) [ילמדו] דרך עבודה זרה מן הכנענים ומן הפושעים ויעשו דבר שלא כתורה. דבר אחר למה מעלה את הכל עמו, כשהיו עולין בדרך ולנין ברחובה של עיר,

מתקבצים האנשים לבד והנשים לבד, שכן האיש מדבר עם האיש, אשה עם האשה, גדול עם גדול, קטון עם קטון, והיתה המדינה מרגשת (היו) [והיו] שואלין להן (לאים ת"ל) [להיכן תלכו, ואומרים] אל בית האלקים שבשילה שמשם תצא תורה ומשם מצוות, ואתם למה לא תבואו עמנו ונלך ביחד, מיד עיניהם משגרות דמעות, אמרו להן נעלה עמכן, אמרו להן הין, עוד לשנה הבאה חמשה בתים, לשנה אחרת עשרה בתים, לשנה אחרת הרגישה כולה לעלות, והיו עולין הימינה כששים בתים, ובדרך שהיה עולה שנה זו לשנה אחרת אינו עולה אלא בדרך אחרת, אלקנה הכריע את ישראל לכף זכות וחינך אותם במצות, וזכו רבים על ידו, הקדוש ברוך הוא בוחן לבות וכליות אמר לו, אלקנה את הכרעתה את ישראל לכף זכות וחינכתם במצוות, וזכו רבים על ידיך, אני אוציא ממך בן שיכריע את ישראל לכף זכות ויחנך אותם במצוות ויזכה רבים על ידיו.

11. Rashi, I Shmuel 1:3

זמ"א בדרך שהיה עולה בשנה זו לא היה עולה בשנה אחרת כדי
להשמיע ישראל ויעשו כמותו;

12. Shoftim, 13:2

יג, ויהי איש אחד מצרעה ממשפחת הדני, ושמו מנוח; ואשתו עקרה, ולא ילדה.

13. Shoftim, 14:3

יד, ויאמר לו אביו ואמו, האין בבנות אחיך ובכל-עמי אשה--כי-אתה הולך לקחת אשה, מפלשתים הערלים; ויאמר שמשון אל-אביו אותה קח-לי, כי-היא ישרה בעיני.

14. Shoftim, 17:1

יז, ויהי-איש מהר-אפרים, ושמו מיכהו.

15. Shoftim, 19:1

יט, א ויהי בימים ההם, ומלך אין בישראל; ויהי איש לוי, גר
בירכתי הר-אפרים, ויקח-לו אשה פילגש, מבית לחם יהודה.

16. I Divrei Hayamim, 6:1,10

א ו, א בני, לוי: גרשם, קהת ומררי. ... א ו, י ובני, אלקנה--עמשי,
ואחימות.

17. Rashi, Devarim 12:5

לשבנו תדרשו - זה משכן שילה:

18. Ramban, Devarim 12:5

וטעם לשבנו תדרשו - שתלכו לו מאדץ מרחקים ותשאלו אנה דרך בית השם, ותאמרו איש אל דעהו לכו ונעלה אל הר ה' אל בית אלקי יעקב (ישעיה ב ג).

19. Shmuel 7:16-17

טז וְהִלַּךְ, מִיַּד שָׁנָה בְּשָׁנָה, וְסָבַב בֵּית-אֵל, וְהִגְלָגַל וְהִמְצָפָה; וְשָׁפַט, אֶת-יִשְׂרָאֵל--אֶת כָּל-הַמְּקוֹמוֹת, הָאֵלֶּה. יז וּתְשַׁבְּתוּ הָרַמְתָּה כִּי-שָׁם בֵּיתוֹ, וְשָׁם שָׁפַט אֶת-יִשְׂרָאֵל; וַיָּבֹן-שָׁם מִזְבֵּחַ, לֵה'.

20. Talmud Bavli, Brochos 10b

שמואל א' ז' ותשובתו הרמתה כי שם ביתו. ואמר רבי יוחנן: שכל מקום שהלך שם - ביתו עמו.

21. Radak, I Shmuel 1:1

נמרד אפרים - לוי היה והיה גר בארץ אפרים ואפשר כי לטעם זה נסמך מעשה פלגש בגבעה לסיפור הזה בדבר אלקנה ותולדות שמואל שגם הוא לוי הי' והיה גר בירכתי הר אפרים ומסבתו באה דעה גדולה לישראל ומסבת זה באה טובה גדולה לישראל ושמואל בנו החזיר ישראל לדרך טובה;

Iyun Two: Two Nezirim

1. Rambam, Hilchos Nezirus 10:12

האומר הדיני נזיר אם אעשה כך וכך או אם לא אעשה וכיוצא בזה הדין זה דשע ונזירות כזו מנזירות דשעים הוא, אבל הנודר לה' דרך קדושה הדין זה נאה ומשובח ועל זה נאמר נזיר אלקיו על ראשו קדש הוא לה', ושקלו הכתוב בנביא (ושנאמר) ואקים מבניכם לנביאים ומבחודיכם לנזירים

2. Shoftim 13:2

יגב ויהי איש אחד מצרעה ממשפחת הדני, ושמו מנוח; ואשתו עקרה, ולא ילדה.

3. Shoftim 13:5

יגה, כי הנדן הרה וילדת בן, ומורה לא-נעלה על-ראשו--כי-נזיר אלקים יהיה הנער, מן-הבטן; והוא, יחל להושיע את-ישראל--מיד פלשתים.

4. Radak, Shoftim 13:5

והוא יחל - בי השופטים אשר היו לפניו לא היו נלחמים בפלשתים ודז"ל דדשו הוחלה שבועתו של אבימלך, דכתיב אם תשקוד לי ולניני ולנבדי ואז נלחנו בישראל תחלה או אמר יחל להושיע לפי שלא הושיעם תשועה שלימה;

5. Talmud Bavli, Sotah 9b-10a

שופטים יג והוא יחל להושיע את ישראל - אמר רבי תמא ברבי חנינא: הוחל שבועתו של אבימלך, דכתיב: בראשית כא אם תשקר לי ולניני ולנכדי

6. Rashbam, Bereishis 22:1

ויהי אחד הדברים האלה - כל מקום שנא' אחד הדברים האלה מחובר על הפרשה שלמעלה, אחד הדברים האלה, שהרג אברהם את המלכים אמר לו הק', אל תידא אברם, מן האוננות, ויהי אחד הדברים האלה, שנולד יצחק, ויוגד לאברהם לאמר עוד ובתואל ילד את רבקה, וכן אחד הדברים האלה, שהגיד מרדכי על בגתן ותדש, גדל המלך אחשוורוש את המן, שרצה להרוג את מרדכי והזעיל לו מיה שהציל את המלך ונתלה המן.

7. Shmos 13:17

ויהי, בשלח פרעה את-העם, ולא-נחם אלקים דרך ארץ פלשתים, כי קרוב הוא:

8. Mechilta Devei Rabbe Yishmael

כי קרוב הוא קרובה השבועה שנשבע אברהם לאבימלך שנאי ועתה השבעה לי באלקים הנה אם תשקור לי לניני ולנכדי (בראשית כא כג) ועדיין נכדו קיים.

9. II Shmuel 5:6

וילך המלך ואנשיו ירושלם אל היבסי יושב הארץ ויאמר לדוד לאמר לא תבוא הנה כי אם הסירך העורים והפסחים לאמר לא יבוא דוד הנה

10. Radak, II Shmuel 5:6

ועוד אמרו כי שני צלמים אלו היו בדאש הנגדל הנקרא צנור והיה אחד עוד על שם יצחק והאחד היה פסח על שם יעקב ובפיהם השבועה שנשבע אברהם לאבימלך שנ' אם תשקד לי ולניני ולנכדי לפיכך לא כבשו ישראל בשבשו את ידוש' כי עדיין היה נכד אבימלך חי ובימי דוד כבר מת ובטלה השבועה והחכם ר' אברהם א"ע פירש כי אם הסירך כמו הסירך בלומר אם תמיד למלחמתך אפי' העורים והפסחים אז ימנעוך שלא תבא הנה כי הנגדל הזה חזק מאד ולא נירא אותך למלחמה;

11. Shoftim 13:3

ג ויאמר לו אביו ואמו, האין בבנות אחיך ובכל-עמי אשה--כי-אתה הולך לקחת אשה, מפלשתים הערלים; ויאמר שמשון אל-אביו אותה קח-לי, כי-היא נשרה בעיני.

12. Shoftim 16:1

א וילך שמשון, ענתה; ונרא-שם אשה זונה, ונבא אליה.

13. Shoftim 16:4

ויהי, אחרי-כו, ויאהב אשה, בנחל שֶׁרֶק; ושָׁמָה, דָּלִילָה.

14. Talmud Bavli, Sotah 9b

א"ר יצחק דבי רבי אמאי: הוא איוה לדבר טמא, לפיכך נתלו חייו בדבר טמא

15. Talmud Bavli, Rosh Hashana 25a-b

ואומר שמואל א יב וישלח ה' את ירבעל ואת בדן ואת יפתח ואת שמואל - ירבעל - זה גדעון, ולמה נקרא שמו ירבעל - שעשה מריבה עם הבעל, בדן זה שמשון, ולמה נקרא שמו בדן - דאתי מדן, יפתח - כמשמעו. ואומר תהלים צט משה ואהרן בכהניו ושמואל בקראי שמו. שקל הכתוב שלשה קלי עולם כשלשה חמורי עולם, לומר לך: ירבעל בדורו - כמשה בדורו, בדן בדורו - כאהרן בדורו, יפתח בדורו - כשמואל בדורו. ללמדך שאפילו קל שבקלין ונתמנה פרנס על הצבור - הרי הוא כאביר שבאבירים

16. Shoftim 13:25

ותחל רוח ה', לפעמו במחנה-דן, בין צרעה, ובין אשפתאל.

17. Talmud Bavli, Sotah 9b

לפעמו במחנה דן - א"ר יצחק דבי רבי אמאי: מלמד, שהיתה שכינה מקשקשת לפניו כזוג, כתיב הכא: לפעמו במחנה דן, וכתיב התם: שמות לט פעמון ורימון.

18. Shoftim 16:19

ותישנהו, על-ברכיה, ותקרא לאיש, ותגלח את-שבע מחלפות ראשו; ותחל, לענותו, ויסר פחו, מעליו.

19. Bereishis Rabba 98:14

לפי שהיה יעקב אבינו רואה אותו וסבור בו שהוא מלך המשיח, כיון שראה אותו שמת אמר אף זה מת, לישועתך קויתי ה'

20. Talmud Bavli, Brochos 31b

רבי יוחנן אמר: זרע ששקול כשני אנשים, ומאן אינון - משה ואהרן, שנאמר: תהלים צ"ט משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו; ורבנן אמרי: זרע אנשים - זרע שמובלע בין אנשים. כי אתא רב דימי, אמר: לא ארוך ולא גויץ, ולא קטן ולא אלם, ולא צחור ולא גיחור, ולא חכם ולא טפש.

21. Shmuel 2:10

א ב, ה' יחתו מריבו, עלו בשמים ירעם--ה', גדין אפסי-ארץ; ויתו-עז למלכו, ויגרם קרן משיחו.

22. Shmuel 3:20

א ג, כ וידע, כל-ישראל, מדן, ועד-באר שבע: כי נאמן שמואל, לנביא לה'.

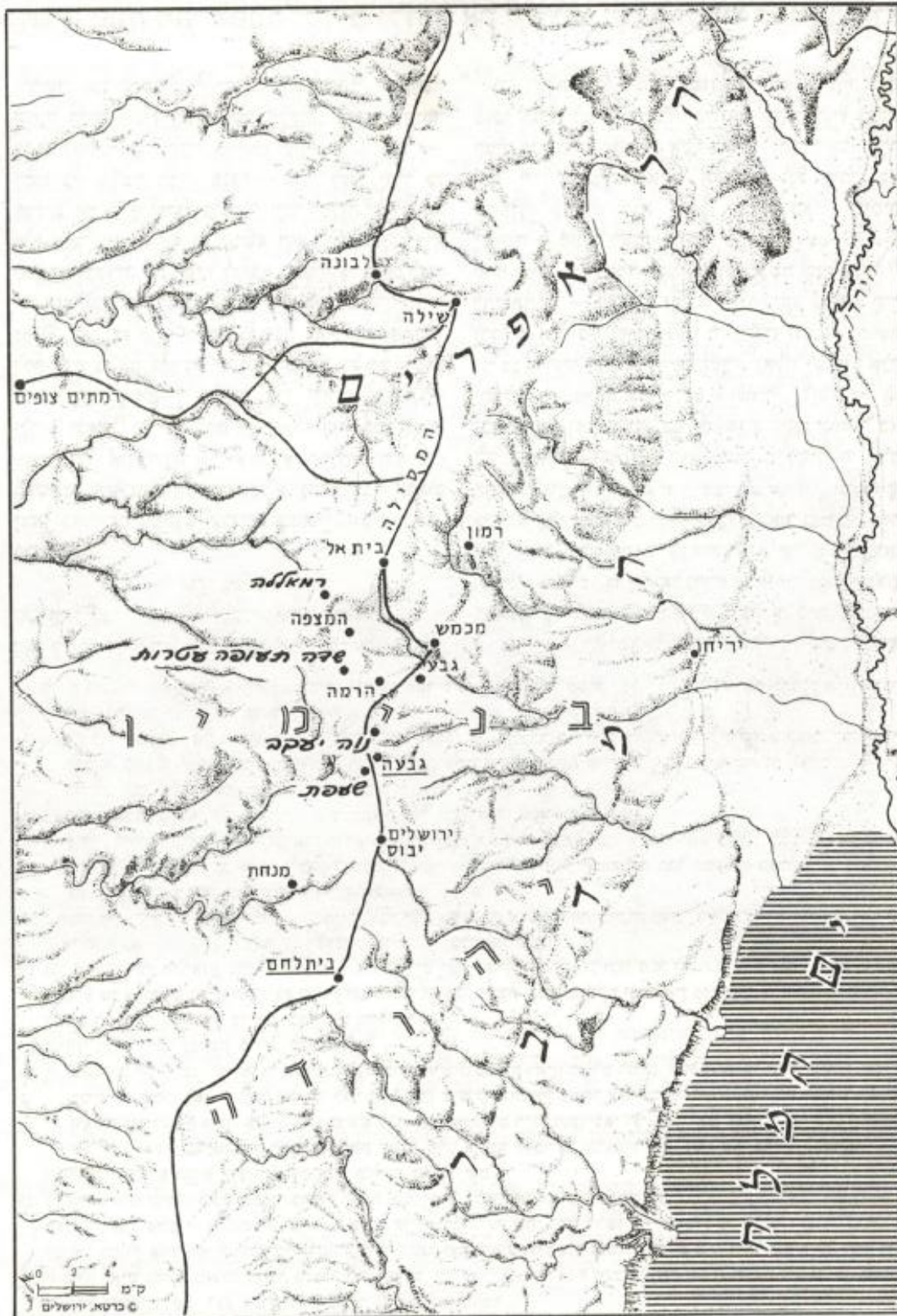
23. Shmuel 7:10-13

א ז, י ויהי שמואל, מעלה העולה, ופלשתים נגשו, למלחמה בישראל; וירעם ה' בקול-גדול ביום ההוא על-פלשתים, ויהם, וינגפו, לפני ישראל. א ז, יא ויצאו אנשי ישראל, מן-המצפה, וירדפו, את-פלשתים; ויכום, עד-מתחת לבית כר. א ז, יב ויקח שמואל אבן אחת, וישם בין-המצפה ובין השן, ויקרא את-שמה, אבן העזר; ויאמר, עד-הנה עזרנו ה'. א ז, יג ויכנעו, הפלשתים, ולא-יספו עוד, לבוא בגבול ישראל; ויתהי יד-ה' בפלשתים, כל ימי שמואל.

24. Shmuel 2:1

א ב, א ותתפלל חנה, ותאמר, עלץ לבי בה', רמה קרני בה'; רחב פי על-אויבי, כי שמחתי בישועתך.

Map

המסילה העולה לשילה